



Vigh András

---

## Unortodox kérdések a kriminalisztikai azonosításmélet köréből

### Unorthodox questions of forensic identification theory

#### Absztrakt

A társadalom egészére, ezáltal a bűnelkövetői magatartásokra és a bűnüldözés eszköztárára kiható változások törvényszerűen felvetik a korábbi kriminalisztikai módszerek és elméletek szükségszerű újragondolását. Ebben a formálódó rendszerben kiemelt szerephez jut a kriminalisztika fókuszának is tekinthető azonosításmélet. A tanulmány több kérdés megfogalmazásával világít rá az aktuális problémafelvetésekre. Elveti az azonosítás elméletének önállóan létező fogalmi és tartalmi egységét, rámutat a kriminalisztikai elméletek szoros összekapcsolásának szükségességére, felhívja a figyelmet egyes fogalmak hibásnak tűnő használatára, széles skálán értelmezi a tartalmi elemeket, majd újabb definíció kidolgozására tesz javaslatot.

**Kulcsszavak:** azonosításmélet, nyom, anyagmaradvány, szakértői azonosítás, taktikai azonosítás, bírói azonosítás

#### Abstract

The changes that affect society as a whole, thereby criminal behavior and law enforcement toolkit, call for a necessary rethinking of previous forensic methods and theories. Identification theory, which can also be considered as the focus of forensics, plays a prominent role in this evolving system. The study sheds light on current problems by articulating a number of questions. It rejects the self-existing conceptual and substantive unit of the theory of identification, points to the need for close interconnection of forensic theories, draws attention to the erroneous use of certain concepts, interprets the content on a wide scale and proposes a new definition.

**Keywords:** identification theory, trace, residue, expert identification, tactical identification, judicial identification

## Bevezetés

Bár nem lehetünk biztosak benne, hogy ez az – Epheszoszi Hérakleitosznak tulajdonított – mondás „*Semmi sem állandó, csak a változás maga*” pontosan ebben a formában került megfogalmazásra, a lényegi mondanivaló egyértelmű. Minden dolog, így az emberi közösségek alkotta társadalom és benne az egyén is folyamatosan változik. Viszonylag gyors formálódás figyelhető meg a társadalom értékrendjének, az együttélés normáinak átalakulásában, átértékelődésében, melyet jelentős mértékben befolyásol a minket körülvevő összetett tudományos technikai környezet fejlődése is. A társadalom egészét érintő újszerű kihívások nem hagyják érintetlenül a rendvédelem területét sem. Az új bűnelkövetői módszerek és az arra adott bűnüldözői válaszok ismételt újragondolásra sarkallják a kriminalisztika elméleti és gyakorlati sarokköveivel foglalkozó szakembereket. Ennek a korsellemnek megfelelően a tanulmány néhány szokatlan szemléletű kérdés vitaindító jellegű ismertetésére és boncolgatására tesz kísérletet azzal a céllal, hogy a felvetések kapcsán megszülető érvek és ellenérvek új, előremozdító gondolatok kiművelésének lehetnek a mozgatórugói.

A tudományos fejlődés új vizsgálati módszerek kidolgozásához, új eszközök és műszerek kifejlesztéséhez vezetett. A digitalizáció, a számítástechnika nyújtotta lehetőségek az élet és a tudomány minden területén látványos és formabontó változásokat eredményeztek, kialakulóban van például az okos otthon, az okos város. Teret hódít a digitális világ, így a mindennapok bűnüldözési folyamataiban is egyre erőteljesebben jelennek meg a „digitális nyomok”. Joggal tehető fel tehát a kérdés, hogy mindennapjaink újfajta környezetében a kriminalisztika kialakulásának időszakára visszanyúlóan kidolgozott azonosításelméleti tételek milyen mértékben feleltethetők meg a modern kriminalisztikai gondolatoknak és gyakorlati módszereknek?

## Kérdésfeltevés

Tisztán érezhető, hogy a szakma berkein belül kirajzolódik egy mind erőteljesebbé váló igény a kriminalisztika, azon belül a hozzá köthető elméleti alapok újragondolására, valamint tartalmi mibenlétüknek a mai kor kihívásainak megfelelőbb értelmezésére. Ez a tendencia tükröződik az utóbbi évek számos hazai

és külföldi szerző tollából megjelent új és építő gondolatokat közvetítő tanulmányában, amelyek egyben újabb kérdésfeltevések forrásai lehetnek. A jelenlegi cikknek nem célja, hogy a már feltárt és alátámasztott elméleti okfejtéseket újrafogalmazza, ismertesse a megismerés problémáját, betekintést nyújtson a filozófiai alapokba vagy részletesen bemutassa az azonosítás folyamatát, sokkal inkább a már jól ismert tételekre építve újabb kérdéseket vessen fel a válaszadás teljességének igénye nélkül, utat engedve az eltérő nézetek kifejtésének is. Ebben a szellemben csíráztak ki az alábbi problémakörök:

- A kriminalisztikai azonosításelmélet önálló filozófiai kérdéskör, vagy csak a többi elméleti egységgel együtt értelmezhető teljességében?
- Az újabb elméleti kutatások alapján mennyire alátámasztható az a kijelentés, hogy a kriminalisztika középpontjában, fókuszában az azonosítás áll?
- Milyen körben vonható meg az azonosítás elméletének gondolati egysége? Egyes kriminalisztikai alapkérdésekre adott ténymegállapító jellegű válaszok beleférnek-e a fogalmi körbe?
- Szükséges-e az azonosítás fogalmának újragondolása?
- Mennyire tágítja ki a technikai fejlődés, a molekuláris szintű vizsgálati lehetőség az azonosítás határait? A mikrovilág milyen mértékben bontja további részekre a korábban egységesnek, egyedinek gondolt dologi jellemzőket?
- Az azonosítás tárgyi bizonyítási eszközökre érvényesnek mondott eljárási módszerei mennyire vonatkoztathatók a pszichikai nyomokra, és mennyire alkalmazhatók sikerrel a már jól bevált metodikai, módszertani rutinok?
- Mi a lényegi különbség az azonosítás, az azonosság, az azonosíthatóság fogalmi tartalma között?

Oktatóként gyakran szembesülök azzal a problémával, hogy az azonosításelmélet ismeretanyagának átadása során a hallgató számára a klasszikus, nyomtani alapokra épülő filozófiaelméleti ismeretek könnyen befogadhatók, azonban az anyagmaradványokhoz, a molekuláris szintű vizsgálatokhoz, valamint a pszichikai elválásokhoz kötődő információknak az azonosítási folyamatba illesztése esetén számos olyan kérdés merül fel, amelyek megbontják az addigi egységes gondolati halmazt, és elágazásokkal nehezítik az értelmezhetőség egyenes útját. Az elmúlt évtized elméleti eredményei odavezettek, hogy nem csak tudományos szakmai berkekben, de az oktatásban is alaposan át kell formálni az azonosításelmülethez köthetően oktatott ismereteket, azokat egyszerűen befogadhatóvá és feldolgozhatóvá kell tenni. Jelen tanulmány célja a probléma lényegére rávilágítandóan az elmúlt időszakban felszínre került fentebb vázolt néhány kérdés feltevése és vitaindítónak szánt gondolati kifejtése.

## A kriminalisztikai elméletek egysége

A kriminalisztikai azonosításelmélet talán a legismertebb, legtöbbet hivatkozott és legkutatottabb elméleti területe a szakmának. Ennek köszönhetően úgy tűnhet, mintha önálló életet élne, egymagába sűrítve össze azokat a filozófiai és logikai tételeket, amelyek alátámasztják az azonosítást a kriminalisztika lényegének, fókuszának (Fenyvesi, 2014) tekintő megállapításokat. Ezek a tudományos tételeken nyugvó gondolatok bár kiemelik és megerősítik az említett filozófiai gondolatok kriminalisztikán belül elfoglalt kiemelt helyét, az azonban egyértelműnek látszik, hogy önmagában az elméleti egység nem értelmezhető anélkül, hogy a nyomelméleti és a bizonyításelméleti tételek ne támogatnák meg annak ismeretelméleti kérdéskörét. A nyomkeletkezési folyamatok és azok törvényszerűségeinek feltárása nélkül nem tárhatók fel azok az információk, amelyek a vizsgálati anyagok sajátosságahalmazának mennyiségi és minőségi jellemzőit határozzák meg, és alapjaiban befolyásolják az azonosíthatóság mértékét. Továbbgondolva, annak a kérdésnek a tisztázása nélkül, hogy mitől függ az azonosítási folyamat eredményeként tett megállapítások bizonyító ereje, „hatása” szintén nem lehet teljes a tárgyalt logikai egység. Kijelenthető tehát, hogy a kriminalisztikai elméletek önmagukban is jelentős gondolati egységet képeznek, de teljes érvényesülésük a kriminalisztikai filozófiai pillérek szoros kapcsolati egységének feltárása nélkül nem lehetséges.

A kriminalisztika oktatásának három fő részből álló hagyományos felépítése (krimináltechnika, krimináltaktika, kriminálmotodika) a korábbi évtizedekben nem könnyítette meg az alapelméleti ismeretek komplex, egységes filozófiai és logikai szemléletmódot tükröző átadását, mert az azt képező tudásanyag széttagozódva épült be a különböző területek ismeretanyagába. Bízató kísérletnek látszott a kriminalisztikai alapismeretek (kriminálmotodológia) mint önálló tárgy bevezetése, amely azonban – elsősorban az óraszámok drasztikus csökkenésének következményeként – viszonylag rövid idő alatt „visszaolvadt” a korábbi hármas egységű oktatási tematikába. Reményt keltő azonban, hogy szűk két évvel ezelőtt megalakult a Nemzeti Közszoigálati Egyetem Rendészettudomány Kar Nyomozáselméleti Tanszéke, amelynek keretein belül összefoghatóvá és rendszerezhetővé váltak az egymástól elválaszthatatlan, szoros egységet képező kriminalisztikai elméleti ismeretek.

## Kapcsolódó fogalmak értelmezése

Kriminalisztikai kötődésű témák tárgyalása esetén gyakran bukkannak fel az azonosság megállapítása, az azonosság bizonyítása kifejezések, sokszor sajnos

hibás értelmezésben. Az azonosság megállapítása, csakúgy, mint az azonosság bizonyítása kifejezés logikai bukfenc, hiszen Leibniz óta elfogadott tétel, hogy minden dolog azonos önmagával, csakis önmagával és semmi mással nem. Ezt a jelenséget nem kell megállapítani, ez egy elfogadott, bizonyítást nem igénylő tétel. Amikor a nyomokozót a nyomhoz hozzárendeljük, akkor tehát nem az azonosság megállapítása történik, hiszen az egyik objektum egy nyom, a másik objektum pedig egy elváltozást létrehozó személy vagy tárgy, hanem annak feltárása történik meg, hogy a két vizsgált dolog feltárható sajátosságalmazai mennyire fedik egymást, milyen mértékben egyeznek, vagy ellenkező előjellel, különböznek. Ennek az egyezésnek (és nem azonosság-nak) a kifejezettségét kell a szakértőnek vagy az azonosítási folyamatot végző más személynek értékelnie.

Az értelmezési zavarok elkerülése érdekében érdemesnek látszik közelebbről megvizsgálni az azonosítás és azonosíthatóság kifejezések fogalmi jelentését is. Az azonosítás általánosan elfogadott értelemben annak megállapítása, hogy valaki vagy valami kicsoda/micsoda. Ennek a felfogásnak teljességgel megfeleltethető, ha például egy igazoltatás során vagy egy név nélküli holttest esetében megállapítjuk a személy kilétét. Szintén beleillik ebbe a képbe, ha egy anyag analitikai vizsgálata során megállapítható, hogy az milyen anyag. A kriminalisztikai értelemben használatos azonosítás, mint filozófiai és logikai elméleti ismeretek fókuszpontja, más értelmű megközelítést igényel. Széles körű szakmai értelmezés szerint a kriminalisztikai azonosítás fogalma egy olyan folyamatot, eljárást fed le, amelynek során egy minket érdeklő releváns elváltozás létrehozóját keressük, és sajátosságfeltáró vizsgálatok segítségével következtetünk a keresett objektumra, személyre vagy tárgyra. Tehát nem az a feladat, hogy például egy ujjnyomról megállapítsuk, hogy az ujjnyom, hanem az azonosítási eljárás során az ujjnyomot létrehozó személyt kell hozzárendelni a nyomhoz. Ez a tevékenység eredményre csak akkor vezethet, ha a vizsgált objektumok minősége lehetővé teszi sajátosságaik kellő mértékű feltárását és összehasonlítását, majd a megfelelő szintű vélemény megalapozását. A gyakorlatban azonban a legtöbbször árnyaltabb a kép, mert a vizsgált, releváns elváltozások nem tükrözik kellő kifejezettséggel azokat az ismérveket, amelyek alapján az azonosítási folyamat kategorikus eredménnyel elvégezhető lenne, azaz nem vagy csak csekélyebb mértékben tárható fel az objektumok közötti kapcsolat, nem vagy csak részben jön létre az azonosíthatóság. Utóbbi fogalom tehát azt a kérdéskört fedi le, hogy milyen szinten – vagy egyáltalán nem – tárható fel a vizsgált objektumok közötti kapcsolat?

## Az azonosítás fogalmának értelmezési kérdései

A jogállami büntető igazságszolgáltatás feladata, hogy adott bűneset kapcsán valóban az elkövető nyerje el méltó büntetését, a tévedés lehetősége pedig kizárható legyen, de legalábbis a nullához közelítsen. Ennek az elvárásnak köszönhetően a kriminalisztika kialakulásával egyidejűleg törvényszerűen jelentek meg azok a filozófiai tételek, amelyek a formállogika szabályait is követve lehetővé tették, hogy egy adott személyt kizárólagos módon hozzá lehessen rendelni egy vizsgált cselekményhez, azaz megalapozottan kijelenthető legyen, hogy ő az elkövető. Ezeknek az ismereteknek a gyűjtőpontja a kriminalisztikai azonosításmélet, melynek fogalmát, célját hosszú időn keresztül így, illetve ehhez hasonló megfogalmazásban olvashattuk: *„releváns személy vagy tárgy megállapítására irányuló eljárás”*.<sup>1</sup> Azonban, ha ezt a rövid mondatot értelmezni kell, a feladat nem lesz egyszerű. Tiszta gondolat, hogy relevánsnak tekinthető egy adott ügy szempontjából jelentőséggel bíró objektum. Az is egyértelműnek látszik, hogy a fogalom kapcsán egy eljárásról, tehát egy többmozzanatú tevékenységsorról beszélhetünk. De mit jelent az a kifejezés, hogy egy tárgyat vagy személyt „megállapítunk”? Könnyen belátható, hogy a megállapítani kifejezés értelmileg és tartalmilag is lefedi, hogy maga a megállapítás csakis biztos dologra, jogi szempontból tényre vonatkozhat, míg a bizonytalant például feltételezhetjük vagy úgy gondolhatjuk. Ha az azonosítás klasszikusnak tekinthető három alapvető objektumára gondolunk, akkor az azonosító (egy adott esemény következtében létrejövő elváltozás, leggyakrabban használt kifejezéssel nyom, például lábnyom), az azonosítandó (az elváltozást okozó objektum, azaz a keresett személy vagy tárgy, például az a lábbeli amelyik a lábnyomot létrehozta) és az összehasonlító minta (a feltételezett azonosítandó által létrehozott, hiteles és ismert eredetű elváltozás, nyomat, a lábbeli által létrehozott jó minőségű visszatükröződés) vizsgálata képezi az azonosítási folyamat, eljárás lényegét. Ha az azonosító és az összehasonlító minta feltárható sajátosságalmazai megalapozott módon, kellő kifejezettséggel megegyeznek, akkor létrehozójuk is megegyezik, tehát az ismert eredetű minta és a vizsgált cselekmény következtében létrejött elváltozás ugyanattól az objektumtól származik. A Leibniz elvként ismert egyediség tétele alapján pedig kijelenthető, hogy nem származhat más objektumtól. De mit tudunk ebben az azonosítási eljárásban megállapítani? Mely vizsgálati eredmények bizonyultak biztos ismeretnek? Az eljárás során feltártuk és bizonyossággal megállapítottuk a vizsgált objektumok

1 Kiemelve néhány forrás: Kriminaltechnika tankönyv 1984; Kriminaltechnika I. tankönyv 1996; Bevezetés a kriminalisztikába jegyzet 1999; Kriminalisztikai ismeretek jegyzet 2014.

sajátosságalmazait, majd azok összehasonlítása eredményeképpen megállapítottuk, hogy milyen mértékű egyezés, esetleg eltérés tükröződik közöttük. Ezek voltak a megállapítható tények. És kész! Nem helyes tehát az a kijelentés, amelyet a szakértői véleményekben oly gyakran olvashatunk összegző véleményként, hogy „*A releváns elváltozás (nyom) és az összehasonlító minta (nyomat) feltárt egyező sajátosságainak mennyisége és minősége olyan fokú, amely alapján megállapítható, hogy a nyom a nyomatot létrehozó X. Y.-tól származik.*” Ez utóbbi ugyanis nem megállapítás, hanem az egyező sajátosságok kifejezettségi fokán alapuló, logikai úton levezetett, egyéni meggyőződést is kifejező, részben szubjektív következtetés! Tehát releváns objektum megállapítására nem kerül sor! Ebből a nézőpontból jogosnak tűnik tehát a felvetés, helyes-e a kriminálisztikai azonosítás fentebb kifejtett meghatározása?

Még árnyaltabbá válik a definíció által felrajzolt kép, ha az anyagmaradványok – anyagi részecskék, tárgytröredékek – vizsgálatára gondolunk. Ha egy megválaszolandó kérdés arra irányul, hogy a vizsgált fehér színű por micsoda, akkor annak a ténynek a feltárása, hogy anyagi jellemzői alapján ez az anyag kokain, olyan jellegű azonosító ténymegállapításnak tekinthető, melynek eredményeként a vizsgált objektum hozzárendelhető egy olyan csoporthoz, melynek tagjai, alkotói ugyanolyan anyagi jellemzőkkel rendelkeznek, mint a szóban forgó objektum. Az anyagmaradványok esetében látható tehát, hogy azok vonatkozásában tehető konkrét megállapítás, történhet azonosítás, melynek alapjait korábban elvégzett, a csoporthoz tartozó anyagok kémiai, fizikai, biológiai tulajdonságait feltáró analitikai vizsgálatok képezik, melyek alapján – azonosítási értelemben összehasonlító mintának tekinthető – adatbázisok, nyilvántartások felállítása válik lehetővé. Az anyagok mibenlétének meghatározása tekintetében tehát a górcső alá vett definíció megállja a helyét. Feltűnik azonban, hogy az azonosítandó objektum keresése értelmetlenné vált, mert a csoportazonosság, egy kisebb-nagyobb csoporthoz tartozás ténye önmagában kizárja az egyedi meghatározás lehetőségét, azaz egy azonosítandó objektum hozzárendelését a konkrétan vizsgált anyagmaradványhoz. Ez a látszólagos ellentmondás az azonosításmélet angolszász felfogásában az egyedazonosítás és a csoportmeghatározás (Petrétei & Angyal, 2018) fogalmában látszik feloldódni, mely fogalmak magyarázata szintén további kérdések feltevésére ösztönözhet: Milyen körülmények között értelmezhető egy egyed azonosítása, és mit takar pontosan a fogalom? Kell-e csoportot meghatározni, vagy a vizsgált anyagmaradványt kell egy már ismert csoporthoz hozzárendelni?

Külön kérdésként vetődik fel, hogy a korábban tárgyalt anyagi elváltozások, nyomok és anyagmaradványok körét kibővítve a pszichikai elváltozások vizsgálata mennyire illeszthető be az azonosítás folyamatába, milyen mértékben

vonatkozatható rájuk a tárgyalat definíció? Az emlékképek keletkezési törvényszerűségeinek, vizsgálatuk lehetőségeinek és az emlékképek információ-tartalmának rögzítése eredményeképpen létrejövő bizonyító erő mértékének feltárása nem technikai jellegű, hanem elsősorban krimináltaktikai, kriminálpszichológiai irányú vizsgálatokat igényel. Egyet lehet érteni Hautzinger Zoltán megállapításával, hogy ezekben az esetekben „taktikai azonosítás” történik (Hautzinger, 2014), így az alapvetően tárgyi bizonyítási eszközök tekintetében kidolgozott azonosításelméleti ismeretek az emlékképekkel való munka során csak a krimináltaktikai háttér helyes alkalmazásával, megfelelő átgondolás és kellő kritika mellett alkalmazhatók, hiszen az általános értelemben használt természettudományos törvényszerűségek ezekben az esetekben nem érvényesülnek.

A korábban tárgyalattól eltérő jelentéstartalom fedezhető fel a bírói azonosítási tevékenység során, amikor a bíró az igazságszolgáltatási eljárásban egy adott személyt azonosít, mint a vizsgált cselekmény elkövetőjét, mintegy hozzárendelve a tethoz a tetttest. A kérdés úgy vetődhet fel, hogy a bíróság előtt álló vádlott azonos-e azzal a személlyel, aki a múltbeli, kérdéses eseményt elkövette? Ebből a szempontból minden kétséget kizáróan a kriminalisztika központi kérdésének tekinthető annak bizonyítása, hogy az előbbi állítás igaz, tehát a személy azonosságának megállapítására irányuló tevékenységről van szó. Látható, hogy a végkövetkeztetés ebben az esetben egy tényeken alapuló, de logikai úton létrejövő eredmény. Bár igazságszolgáltatási értelemben adott személy cselekményhez társítása hiteles megállapításként is felfogható, azt a kitélt meg kell tennünk, hogy bár elsődleges célként határozható meg a tényeken alapuló objektivitásra való törekvés, ez a logikai jellegű ténymegállapítás, azonosítás nem lehet mentes a szubjektumi oldal hatásától.

Elemzésre érdemes kérdésnek látszik az a gondolat is, hogy belefér-e a kriminalisztikai azonosításelmélet fogalmi körébe, ha annak spektrumát szélesre tárva egyes alapkérdésekre adott választ is elhelyezzük a palettán? Azaz, azonosítási eljárásnak tekinthető-e, ha például a „Hol történt? Mikor történt? Ki volt az elkövető? Mivel követték el a cselekményt?” kérdésekre – hasonlóan a bírói végkövetkeztetésekhez – kategorikus, tényszerű választ tudunk adni? Kitágítható-e ilyen mértékben ennek a kriminalisztikai elméleti tételnek az értelmezése? Megfontolásra érdemes az a gondolat, hogy az alapkérdésekre adandó egyértelmű válasz megtalálása során is – csakúgy, mint ahogy ez a logikai gondolatmenet már korábban kifejtésre került – egy kapcsolati viszony feltárása történik meg, azaz a releváns cselekményt egy helyhez, egy időponthoz, az elkövetőt a cselekményhez és az elkövetés eszközához rendeljük hozzá, és tárjuk fel egyértelműen, minden más lehetőséget kizárva a köztük lévő



kötődést. Ebben az értelmezésben elfogadhatónak tűnik a fogalom ilyen nagy mértékű kiszélesítése, mégis joggal támadhat hiányérzet fenti logikai egység boncolgatása során, hiszen az azonosítási eljárásra oly jellemző sajátosságfeltáró tevékenység jelen esetekben csak nyomokban fedezhető fel, egészében és komplexitásában semmiképpen sem tükröződik az alapkérdések megválaszolásának folyamatában. Jelen ismereteink szerint tehát csekély mértékben látszik helyesnek az azonosítás elméleti kereteibe a kriminalisztikai alapkérdésekre adandó válaszok körét is bevonni, azonban a felvetett kérdés alaposabb kidolgozása a jövő szempontjából a krimináltaktika egyik feladata lehet.

## Összegzés

A fenti gondolatmenetektől is látszik, hogy a kriminalisztikai ismeretek között kiemelkedő helyet elfoglaló azonosításelmélet fogalmi körének meghatározása mindenképp újragondolásra, de legalábbis megerősítésre érdemes, melyhez segítő támpontot nyújthat Katona Géza gondolata, amely a kriminalisztikai azonosítás lényegét az objektumok (személyek vagy tárgyak) közti kapcsolatban, sajátosságaik vizsgálatában és összehasonlításában látja (Katona, 2004).

Összegezve, megfontolandó a kriminalisztikai azonosításelmélet vonatkozásában egy olyan definíció kidolgozása, amely a nyomok, az anyagmaradványok, az emlékképek, és végső soron a bírói azonosítás esetében is kellő biztonsággal alkalmazható, és amelynek a középpontjában az objektumok közötti kapcsolat feltárása áll sajátosságaik összehasonlító vizsgálata, illetve a feltárt tények alapján. A jelentéstartalom egyértelműbb tisztázása érdekében pedig szükséges lehet a fogalmi kör pontosabb behatárolása is.

## Felhasznált irodalom

---

- Fenyvesi Cs. (2014). *A kriminalisztika tendenciái: A bűnügyi nyomozás múltja, jelene, jövője*. Dialóg Campus Kiadó.
- Hautzinger Z. (2014). A kriminalisztikai azonosítás elmélete. In Deres P. & Homicskó Á. (Szerk.), *Studia in honorem Lajos Kovács* (pp. 142-150). Károli Gáspár Református Egyetem.
- Katona G. (2004). Kriminalisztikai elméletek. In Bócz E. (Szerk.), *Kriminalisztika*. BM Kiadó.
- Petrétei D. & Angyal M. (2018). Hol tart most a kriminalisztika ontogenezise? *Magyar Jog*, 65(1), 51-57.

## A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

---

Vigh A. (2021). Unortodox kérdések a kriminalisztikai azonosításmélet köréből. *Belügyi Szemle*, 69(10), 1783-1792. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2021.10.7>

